Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U005593

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-11-2026

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ратушняк Володимир Володимирович
2. Volodymyr Ratushniak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-8412-5459

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 281

Назва наукової спеціальності: Публічне управління та адміністрування

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Публічне управління та адмністрування

Дата захисту: 06-11-2026

Спеціальність за освітою: Публічне управління та адміністрування

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 00000000

Місцезнаходження: ------, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 17064

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Вінницька академія неперервної освіти"

Код за ЄДРПОУ: 02139682

Місцезнаходження: вул. Грушевського, Вінниця, Вінницький р-н., 21050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Вінницька академія неперервної освіти"

Код за ЄДРПОУ: 02139682

Місцезнаходження: вул. Грушевського, Вінниця, Вінницький р-н., 21050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 82, 82.15.01, 82.01.11

Тема дисертації:

1. Інституціональний розвиток громадянського суспільства в умовах демократичної трансформації України
2. Institutional Development of Civil Society in the Context of the Democratic Transformation of Ukraine

Реферат/анотація:

1. У дисертаційному дослідженні вирішено актуальне науково-прикладне завдання, що полягає в теоретико-методологічному обґрунтуванні та розробленні концептуально-прикладних засад інституціонального розвитку громадянського суспільства в умовах демократичної трансформації України, воєнних викликів і повоєнного відновлення. Актуальність роботи зумовлена необхідністю переходу від епізодичної громадської участі, кризової мобілізації та компенсаторної активності організацій громадянського суспільства до сталої, відтворюваної та результативної системи взаємодії громадянського суспільства з органами публічної влади. Відповідно до мети дослідження узагальнено генезу наукових підходів до розуміння громадянського суспільства та уточнено зміст ключових понять у публічно-управлінському вимірі; обґрунтовано критерії, детермінанти й рівні інституціонального розвитку громадянського суспільства; розкрито структурно-функціональні засади взаємодії публічної влади та громадянського суспільства; проаналізовано

трансформацію інституційно-правового середовища в умовах воєнного стану; оцінено інституційну спроможність і стійкість організацій громадянського суспільства; систематизовано асиметрії, інституційні бар'єри та ризики взаємодії громадянського суспільства з органами публічної влади; узагальнено зарубіжні моделі й постконфліктні практики взаємодії; визначено межі й критерії їх адаптації до умов України; розроблено концептуальну модель публічно-управлінського забезпечення інституціонального розвитку громадянського суспільства та обґрунтовано організаційно-процедурне забезпечення її реалізації в системі демократичного врядування. У першому розділі «Теоретичні засади інституціонального розвитку громадянського суспільства в умовах демократичної трансформації» обґрунтовано, що громадянське суспільство не може розглядатися лише як сукупність громадських організацій, волонтерських ініціатив або окремих форм громадської активності. Його розкрито як складну сферу автономної колективної дії, що через асоціації, мережі, публічну комунікацію, громадський контроль, адвокацію, експертизу та співвиробництво публічної цінності вступає у врегульовану взаємодію з інституціями публічної влади. Доведено, що в умовах демократичної трансформації громадянське суспільство набуває значення не зовнішнього щодо держави сектору, а автономного учасника демократичного врядування, від спроможності якого залежать легітимність публічних рішень, якість зворотного зв'язку, суспільна довіра, громадський контроль і результативність публічної політики. Уточнено зміст поняття «інституціональний розвиток громадянського суспільства», яке запропоновано розуміти як залежний від попередньої траєкторії безперервний процес якісної зміни формальних і неформальних правил, організаційних та мережевих спроможностей, способів взаємодії з публічною владою і суспільної легітимації, завдяки якому автономна колективна дія стає відтворюваною, підзвітною, адаптивною та здатною впливати на публічні рішення, контролювати здійснення влади і співтворити публічну цінність. Обґрунтовано критерії такого розвитку: автономність, відтворюваність, представницьку легітимність, адаптивність і публічну дієвість. Систематизовано детермінанти інституціонального розвитку громадянського суспільства, до яких віднесено історико-траєкторні, політико-правові, соціокультурно-суб'єктні, організаційно-ресурсні, територіально-інфраструктурні, процедурно-реляційні та контекстно-безпекові чинники. Розкрито багаторівневу архітектуру інституціонального розвитку, що охоплює мікро-, організаційний, міжорганізаційний, територіальний, національний і наднаціональний рівні. У роботі доведено, що взаємодія публічної влади та громадянського суспільства має розглядатися як структурно-функціональний і циклічний процес. Його зміст полягає не лише у проведенні консультацій або інформуванні громадськості, а у перетворенні суспільного внеску на публічне рішення, ресурсне забезпечення, виконання, оцінювання результату й подальше коригування політики. Запропоновано принцип структурно-функціональної конгруентності, відповідно до якого кожна демократично необхідна функція громадянської участі повинна мати відповідний структурний носій, а кожен створений канал взаємодії – чітко визначені функцію, повноваження, процедуру й відповідального суб'єкта. У другому розділі «Стан, динаміка та проблеми інституціонального розвитку громадянського суспільства в Україні в умовах воєнного стану» встановлено, що розвиток громадянського суспільства України у 2022–2026 роках не набув ані суто регресивної, ані послідовно висхідної траєкторії. Його визначальною ознакою стала вибіркова інституціоналізація, за якої правила, необхідні для оборонної, волонтерської, гуманітарної та цифрової мобілізації, формувалися швидше, ніж універсальні гарантії змістовної участі, інформаційної відкритості, мотивованого реагування та простежуваного врахування громадських пропозицій.

2. The dissertation addresses a relevant scientific and applied problem, which consists in the theoretical and methodological substantiation and development of conceptual and applied foundations for the institutional development of civil society in the context of Ukraine's democratic transformation, wartime challenges, and post-war recovery. The relevance of the study is determined by the need to move from episodic civic participation, crisis-driven mobilization, and compensatory activity of civil society organizations towards a stable, reproducible, and effective system of interaction between civil society and public authorities. In accordance with the aim of the study, the genesis of scholarly approaches to understanding civil society has been generalized and the content of key concepts has been clarified in the public-administrative dimension; the criteria, determinants, and levels of the

institutional development of civil society have been substantiated; the structural and functional foundations of interaction between public authority and civil society have been revealed; the transformation of the institutional and legal environment under martial law has been analyzed; the institutional capacity and resilience of civil society organizations have been assessed; asymmetries, institutional barriers, and risks in the interaction of civil society with public authorities have been systematized; foreign models and post-conflict practices of interaction have been generalized; the limits and criteria of their adaptation to Ukrainian conditions have been determined; a conceptual model of public-administrative support for the institutional development of civil society has been developed; and the organizational and procedural support for its implementation within the system of democratic governance has been substantiated. The first chapter, “Theoretical Foundations of the Institutional Development of Civil Society in the Context of Democratic Transformation”, substantiates that civil society cannot be viewed solely as a set of non-governmental organizations, volunteer initiatives, or separate forms of civic activity. It is interpreted as a complex sphere of autonomous collective action which, through associations, networks, public communication, civic oversight, advocacy, expertise, and the co-production of public value, enters into regulated interaction with public authority institutions. It is proven that, under conditions of democratic transformation, civil society acquires significance not as a sector external to the state, but as an autonomous participant in democratic governance, whose capacity affects the legitimacy of public decisions, the quality of feedback, public trust, civic oversight, and the effectiveness of public policy. The content of the concept of “institutional development of civil society” has been clarified. It is proposed to understand it as a path-dependent continuous process of qualitative change in formal and informal rules, organizational and network capacities, modes of interaction with public authority, and public legitimation, through which autonomous collective action becomes reproducible, accountable, adaptive, and capable of influencing public decisions, controlling the exercise of power, and co-producing public value. The criteria of such development have been substantiated: autonomy, reproducibility, representative legitimacy, adaptability, and public effectiveness. The determinants of the institutional development of civil society have been systematized, including historical-path, political-legal, sociocultural-subject, organizational-resource, territorial-infrastructural, procedural-relational, and contextual-security factors. A multilevel architecture of institutional development has been revealed, encompassing the micro, organizational, interorganizational, territorial, national, and supranational levels. The dissertation proves that the interaction between public authority and civil society should be considered as a structural-functional and cyclical process. Its content lies not merely in holding consultations or informing the public, but in transforming public input into a public decision, resource provision, implementation, result evaluation, and subsequent policy adjustment. The principle of structural-functional congruence is proposed, according to which every democratically necessary function of civic participation must have an appropriate structural carrier, while every established channel of interaction must have a clearly defined function, powers, procedure, and responsible actor. The second chapter, “The State, Dynamics, and Problems of the Institutional Development of Civil Society in Ukraine under Martial Law”, establishes that the development of civil society in Ukraine in 2022–2026 followed neither a purely regressive nor a consistently upward trajectory.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Ратушняк В. В. Теоретичне підґрунтя інституціонального розвитку громадянського суспільства. Вісник Херсонського національного технічного університету. Публічне управління та адміністрування, 2023 № 3 (86). С. 166-170. https://doi.org/10.35546/kntu2078-4481.2023.3.22
- Ратушняк В. В., Філіппова В. Д. Динаміка розвитку громадянського суспільства: ретроспекція та сучасність. Наукові перспективи. Серія «Державне управління», 2023. № 12 (42). С. 287-299. https://doi.org/10.52058/2708-7530-2023-12(42)-287-299
- Ратушняк В. В. Наслідки впливу структурної факторної триєдності на розвиток громадянського суспільства. Таврійський науковий вісник. Серія: Публічне управління та адміністрування, 2023. № 5. С. 45-50. https://doi.org/10.32782/tnv-pub.2023.5.5
- Ратушняк В. В., Філіппова В. Д. Інституціонально-правові умови формування та розвитку громадянського суспільства в умовах демократичної трансформації України. Наукові перспективи. Серія «Державне управління», 2024. Випуск 12 (54). С.356-369 https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-12(54)-356-369
- Ратушняк В. В. Формування моделі розвитку громадянського суспільства на сучасному етапі. Наукові перспективи. Серія «Державне управління», 2025. №11 (65). С.388-401. https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-11(65)-388-401
- Ратушняк В. В. Каталізатори розвитку громадянського суспільства в Україні. Державна політика щодо місцевого самоврядування: стан, проблеми та перспективи: збірник матеріалів 14-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції / за наук. ред. проф. О. В. Чепелюк, В.Д. Філіппової, Р. М. Плюща. Хмельницький: ХНТУ, 2023. С. 95-98.
- Ратушняк В. В. Сучасна дієвість громадянського суспільства України. Сучасні стратегії сталого розвитку держави та суспільства: наукові горизонти та перспективи: збірник матеріалів І-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю / за наук. ред. проф. О. В. Чепелюк, В.Д. Філіппової, В. М. Демченка. Хмельницький, 2024. с. 275-277.
- Ратушняк В. В. Виклики для громадського суспільства в процесі повоєнного відновлення. Синергія науки і бізнесу у повоєнному відновленні регіонів України : матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції (ХНТУ, 24–26 квітня 2024 року) у 3-х т. ; Т. 1 / за ред. О. В. Чепелюк. – Одеса : Олді+, 2024. С.343-345.
- Ратушняк В.В. Шляхи активізації громадянського суспільства. Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку бізнесу : матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції 17-19 квітня 2024 р. у 2 т. / відп. ред. та упоряд. В. В. Храпкіна, К. В. Пічик – Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2024. Т.1. С.265-267
- Ратушняк В. В. Стратегічні орієнтири розвитку громадянського суспільства України. Інновації в глобалізаційних процесах розвитку суспільства: пріоритети та перспективи досліджень : збірник тез І Науково-практичного форуму студентів, аспірантів та молодих науковців, 19 грудня 2024 року / КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти». Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. – Випуск No 1 (43). с. 81-83.
- Ратушняк В. В. Порівняльний аналіз дієвості громадянського суспільства України та країн Європейського Союзу. Сучасні стратегії сталого розвитку держави та суспільства: наукові горизонти та перспективи: збірник матеріалів ІІ-ї науково-практичної конференції за міжнародною участю / за наук. ред. О. В. Чепелюк, В. Д. Філіппової, В. М. Демченка. Хмельницький: ХНТУ, 2025. Том 2. С.672-674. https://doi.org/10.5281/zenodo.15083674
- Ратушняк В. В. Публічне управління розвитком громадських організацій в Україні. Актуальні проблеми викладання освітніх компонентів соціально-гуманітарного спрямування у вищій школі [Збірник матеріалів ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції 05 червня 2025 р., м. Херсон]. Херсон: Херсонська державна морська академія, 2025. С.162-163.
- Ратушняк В.В. Розробка інституціональної моделі розвитку громадянського суспільства на сучасному етапі. Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції: збірник матеріалів

XIV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Рівне (22 травня 2025 р.). С.262-264.

- Ратушняк В.В. Досвід країн європейського союзу для стимулювання розвитку громадянського суспільства в Україні. Публічне управління та адміністрування в Україні: євроінтеграційний поступ: матеріали II-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (Івано-Франківськ, 30 травня 2025 р.); за наук. ред. проф. І. І. Чудика, Д. І. Дзвінчука, І.°П.°Лопушинського; упоряд. Л. С. Мосора. Т. 1. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2025. С. 183-185.
- Ратушняк В. В. Роль інституційних змін у формуванні ефективного громадянського суспільства: економіко-правовий аспект. Економіко-правові аспекти господарювання: сучасний стан, ефективність та перспективи: матеріали XI Міжнародної науково-практичної конференції (Одеса, ОНЕУ, 10-11 жовтня 2025 р.). Одеса, 2025. С.770-772.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0123U102465

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Філіппова Вікторія Дмитрівна

2. Viktoriia Filippova

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8476-3341

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Херсонський національний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 05480298

Місцезнаходження: Бериславське шосе, Херсон, 73008, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Плющ Руслан Миколайович

2. Ruslan Pliushch

Кваліфікація: д.держ.упр., професор, 25.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1135-1482

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: ВСП "Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури"

Код за ЄДРПОУ: 38639433

Місцезнаходження: вул. Освіти, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Малахова Тетяна В`ячеславівна

2. Tetiana Malakhova

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-1113-5723

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій

Код за ЄДРПОУ: 38855349

Місцезнаходження: вул. Солом'янська, Київ, 03110, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семко Майя Іванівна

2. Mayya Semko

Кваліфікація: к.пед.н., доц., 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8327-1751

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Вінницька академія неперервної освіти"

Код за ЄДРПОУ: 02139682

Місцезнаходження: вул. Грушевського, Вінниця, Вінницький р-н., 21050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кухарчук Петро Михайлович
2. Petro Kukharchuk

Кваліфікація: к. держ.упр., доц., 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2051-3298

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Вінницька академія неперервної освіти"

Код за ЄДРПОУ: 02139682

Місцезнаходження: вул. Грушевського, Вінниця, Вінницький р-н., 21050, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Департамент освіти і науки Вінницької обласної державної адміністрації

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Мазур Геннадій Федорович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Мазур Геннадій Федорович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Поважук Олена Петрівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна